

get beklage, om noget Parti i Danmark var naaet til en saadan Ringeagt for de Grundsætninger, paa hvilke Danmarks Politik hidtil har været ført, som den, det ærede Medlem Hr. Holstein ikke mindst her i Dag har givet Udtryk, og jeg vilde meget beklage, om der var noget Parti i Danmark, der vilde tage Ansvaret for at søge at føre Danmark bort fra den Lighedens Politik, som vi stedse har forfægtet. Jeg tror, at selv om der er et enkelt Parti, der vil det, vil det ikke vinde Ørenlyd i store Dele af den danske Befolkning. Selv om man siger nok saa mange smukke Ord om gamle Melodier og nok saa meget ringeagter dem, der ikke forstaaer den nye Kamptids blodige Tegn, og ikke har Lyst til at spille med i den Kamp-tid, som formenes at være fostret af Krigens Begivenheder, saa vil der utvivlsomt her i Landet være en Forstaaelse af, at Øjeblikkets Magtforhold mellem de store Stater ikke er evige, men at den ene Ting er sikker, at Danmarks Interesse ligger i at holde sig udenfor blodige Begivenheder, hvis saadanne paa ny maatte opstaa, og at øve hver lille Smule Indflydelse, dette Land er i Stand til at øve, til at fremme den Forstaaelse mellem Folk og Stater, paa hvilken Fremtiden alene kan bygges paa betryggende Vis for Danmark. Robert Cecil's Udtalelser har været citerede gentagne Gange i denne Diskussion. Jeg skal nævne endnu et Ord af ham, fordi jeg tror, man deri kan finde en Ledestjerne ogsaa for vor Bedømmelse af, hvorledes Fremtidens politiske Udvikling bør være, hvis den skal blive af nogenlunde lykkelig Karakter for vort Land. Det er denne: Ingen kan for Alvor tro, at nogen Udvikling af Ligevægtpolitikken kan føre til tilfredsstillende Resultat. Freden kan ikke bevares ved en systematisk Forberedelse af Krig, og hvis Freden ikke kan bevares, vil vor Kultur gaa til Grunde saa sikkert som den romerske, men meget hurtigere. Jeg tror, at for et lille Folk er der i disse Ord en bedre Retledning for dets fremtidige Bestræbelser end i det Kampgny, hvormed man nu søger at hidse Sindene op ogsaa her i Danmark. Og jeg haaber, at selv om Ulykken skulde styrte ind over den øvrige Verden, skulde det ogsaa næste Gang vise sig, at vi havde Ret, naar vi bevarede Haabet om, at selv under de største Stridigheder mellem de andre kunde det lykkes at holde Danmark udenfor. Een Gang er det jo lykkedes.

Første Næstformand (K. M. Klausen): Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Det ærede Medlem Hr. P. Munch udtrykker sin dybe radikale Bekymring over, at jeg ikke skulde have tilstrækkelig politisk Blik for Udviklingens Langsomhed, for Udviklingens konservative Gang navnlig paa det udenrigspolitiske Omraade, og at jeg skulde være tilbøjelig til at overvurdere Virkningerne af min beskedne politiske Indsats i dette Spørgsmaal. Dersom jeg skulde have haft Tilbøjeligheder i den Retning tidligere, kan jeg i hvert Fald sige, at jeg har ikke haft og kan heller ikke tænke mig at have nogen bedre Læremester til at belære mig om andre Ting end det ærede Medlem Hr. P. Munch. For naar man ser det ærede Medlem overleve som Forsvarsminister den 1. August og den 5. August 1914, derpaa fortsætte som dansk Forsvarsminister i 7 lange Krigsaar, derefter fortsætte videre som dansk Forsvarsminister, efter at Krigen er sluttet og alle de udenrigspolitiske Forudsætninger, hvorfra Ministeriet Zahle gik ud, er bristet, og derpaa rejse til Fredskonferencen i Paris som dansk Forsvarsminister og Tolk for dansk Neutralitetspolitik under de fuldstændig forandrede Forhold og nu igen rejse til Genf som Tolk for de samme gamle, antikverede Synspunkter under de nu forandrede Forhold — saa kan jeg forsikre det ærede Medlem, at saa begynder man at forstaa, hvor langsomt det gaar.

Det ærede Medlem kom igen ind paa Spørgsmaalet om min Virksomhed i Paris. Jeg ved ikke, om ærede Medlemmer begynder at blive trætte; hvad mig angaar, maa jeg sige, at jeg er lige ved at gaa til. Det ærede Medlem gentog for 80de Gang, hvor uforsvarligt jeg har baaret mig ad i Paris. Jeg maa dertil sige — og det har jeg allerede sagt i Foraaret —, at jeg kom til Paris som Repræsentant for den mellemslesvigske Befolkning. Poincaré har sagt, at Fredskonferencen i Paris var ikke blot Regeringernes Fredskonference, men et Møde af frie Folk, og her drejede det sig om en Befolkning, der ganske vist ikke var fri, men som det gjaldt om at gøre fri, og det har jeg efter fattig Evne bestræbt mig for. Det ærede Medlem og hans har jo gjort, hvad de kunde, for at lænkebinde denne Befolkning, og det er lykkedes dem over al Forventning godt.